

ne more te ali one šolske naloge prav narediti. A Jožek, ki je še le letos začel v šolo hoditi, spisal je vže na pločico prav čedno svojo nalogo in zdaj mu kruhek dobro diši, ki so mu ga mati dali za južino. Tudi Franek bi imel rad kaj družega v rokah nego lesenega konja, ki mu ga so oče za god kupili. Naveličal se ga je vže in rad bi delal to, kar delata njegova brateca. In glej, vzal je Jožku pisalo, da tudi on nekaj napiše in pokaže očetu, kadar pridejo domóv. Tudi njega bodo oče pohvalili, kadar ugledajo, kaj je napisal Franek njih ljubi. O koliko veselja ima dobra mati s tacimi otroci, ki jih ni treba nikoli svariti ne opominjevati. In Bog, ki vse vé in vse vidi, gleda z dopadajenjem doli iz svitlih nebes ter blagoslavlja otroke, ki so dobri in pridni ter delajo veselje svojim starišem. O kako veselo in prijetno je v takej hiši, kamor Bog gleda z dopadajenjem!

Ivan T.

V hiši na kmetih.

oč je objela zemljo in mesec se je odseval v sneženi belini. Tù pa tam se je utrnla kaka zvezdica, in iz gozda se je slišal zdaj pa zdaj glas kake sóve. Po vási ni ónega veselega življenja, kakor po dnevi in samó vedno bdeči pes zalaja sèm ter tja ali kaka mačka zamijavka pod streho. Drugače je vse tiho, vse mirno — — —

Veselejše življenje je po hišah — — —

Slabo razsvitljuje brleča svetilka prostorno izbo in kaže, da so ljudjé še po konci. In celó ti mali poniglavčki, ti neugnani otroci se še takó dobrovoljno smijó in vpijó po izbi, kakor bi še ne bil čas počitka. Za pečjó sedi ob jednej strani dekletce — kakih 6 let mu je — in se pritiska tesnó gorke peči. Zavito je v stare cunje, samó nežna glavica mu gleda vèn in ta mačja očesca mu švigajo po izbi in ti ustnici se smijó takó ljubó, kakor bi pogledal kar razcvetelo rožo. Na drugej strani sedi deček, ves v kožuh zavit; roci mu sezati samó do kožuhovih komolcev, s konci rokavov pa plòska in plòska, da odmeva po izbi. Glavico si je vtaknil skozi precejšnjo luknjo v kožuhu ter se smeje in reží, kakor bi orehe stresal. „Mama! Franek je pa vaš kožušček strgal,“ oglesi se nagajiva Lenčica za pečjó.

Mati so predli pri steni in ker je kolovrat precej ropotal, niso čuli teh besed. Še le ko Lenčica ponoví svojo tožbo, ozró se mati za peč in rekó: „Kaj še nista šla spat? Le počakita, nagajivca, nič vama ne prinesem jutri s trga. Saj bodeta še Blažka vzbudila, če ne mirujeta.“

H kratu utihneta mala kričača, boječ se materi zameriti. A ne moreta dolgo strpeti.

„Mama! po tihoma se lahko pogovarjava, kaj nè?“ vpraša Franek in ko mati nič ne odgovoré, mislita si, da smeta.

„Lenčica, ali še kaj veš o tistej basni, ki so jo zadnjič oče pravili,“ vpraša Franek šepetaje Lenčico čez vogel peči. „Kaj praviš? Malo glasneje vže smeš govoriti; jaz te ne slišim.“ In Franek ponoví svoje vprašanje precej glasneje.

„A-a, o lisici, ki je medveda in volka takó opeharila, kaj nè?“ reče Lenčica še glasneje.

„Prosiva očeta, da nama še jedenkrat povedó tisto basen, jaz sem jo vže pozabil,“ reče Franek.

„Saj je tudi jaz ne vem več dobro, pa nikar ne dramiva očeta, ker spé pri peči. Prosila jih bodeva jutri; danes ti hočem jaz zastaviti nekoliko uganek, ki mi jih je včera j povedala Medenova Zalka: hočeš-li? „Lè, lè“, hiti Franek in se pazno pripravlja, da reši uganke.

„V gozdu posekano, na tnalu narejeno, za pečjó posušeno, za mizo pa lepó poje, kaj je to?“ vpraša ga Lenčica. Franek pa nastavi ušesi proti koncu peči, kjer sedi teta Mina, in ko še komaj dekletce izgovori, vže reši Franek zastavico, rekoč: „To so gosli!“ Je vže res, Franek; a sedaj mi povej, kaj je to: „Voda ogenj gasí, mene pa vročega stori?“ Franek se hitro sklóne proti Meti, da mu zopet reši zastavico po tihem, ali vže ga zasači bistra sestra in mu jame oponašati:

„Ahà, se mi je čudno zdelo, da bi bil ti tako moder kakor kak velik človek; nobene uganke ti ne zastavim več.“

„Nu, zdaj pa mi ne bode Meta ničesar več povedala,“ tolaži jo Franek, zarudevši se kakor rak.

Nu, bodi: „Šív pohodív, pa po svet hodív, nič piv in nič jedev, pa ljudi motiv, kaj je to?“ vpraša Lenčica in ves čas gleda na Franeka, da mu ne pové zopet Meta.

„Le čakaj, kaj bi bilo to?“ govori sam sè seboj, glavo držeč na prsih, a oči mu uhajajo tjà do Mete.

„Lenčica, ali ne greš spat, kaj še zdaj ne bođe mirú,“ oglasé se mati pri kolovratu in Lenčica obrne pogled po izbi. V tem hipu se sklóne Franek in vže zavpije: „Vže vem, to je pijača.“

Toda Lenčica ga opazi, ko se je sklonil k Meti in ne zastavi mu več nobene uganke. Prepirati se začneta in kričita, da se vzbudi celó Blažek pri peči.

Na jedenkrat umolknetá oba in pričakujeta materine sodbe.

„Nà, sta ga vender le vzbudila. Pravila sem vama prej, da bodeta tako dolgo kričala, da vzbudita Blažka. Je vže dobro, nič vama ne prinesem jutri štruca s trga,“ karajo ju mati.

Blažek se skobacá iz pod odeje in zleze počasi s klopi na tla. V samej srajčici stoji na sredi tople izbe in si mane zaspane oči.

„Blažek, pojdi no sem, pojdi,“ kliče ga teta. „Kaj ne, sta te ona dva kričača vzbudila, ubožček mali! Požugaj jima, le požugaj!“ tolaži ga. In Blažek priteče k Meti, ki ga vzame v naročje, vzdigne malo ročico, stisne pest in naméri za peč: „Ná, ná!“

Franek, ki je zdaj vže sedel na oglu peči, položi roki na oči in navlaš joče.

„Vidiš, kakó joče Franek, ker si mu požugal. Na, zdaj ga pa še pobožaj!“ nagovarja teta Blažka, ki stegne ročico in boža po lici nagajivega dečka: „Ná, ná!“

„O, kako si priden, ná, bom pa še jaz tebe,“ pravi Franek in boža okroglo ličee otrokovo.

„Še mene, Blažek, še mene pobožaj!“ prosi ga Lenčica, ki je zlezla iz cunji in se primaknila na óno stran peči.

In Blažek poboža še deklico na cvetoče lice.

„Še, še malo,“ sili ga Lenčica, a Blažek jo mahne po glavi z nežno ročico; vse se spusti v smeh.

„Dóli, dóli,“ jeclja otročé in kaže z roko na tla. Meta ga spusti iz naročja in Blažek steče k očetu, ki so dremali na drugej strani peči in sloneli na zapečku. Ko pomolí mali ročici k očetu, in kliče: „oče, gor!“ vzdignejo ga oče na klop in Blažek jim začne gladiti velo lice. Dobrovoljen nasmeh se pokaže na očetovih ustnicah in rekó detetu: „Še objemčkaj me, Blažek!“ In dete oklene ročici okoli očetovega vratú in jih poljubi na bledi ustnici.

„Na, zdaj si pa vže priden; še k mami pojdi!“ rekó oče in ga posadé na tla. Hitro steče po izbi, toda dolga srajčica se mu zaplete okolo nožic in pumf! pade na tla. Ali naglo se zopet pobere in steče k materi. Matí ustavijo kolovrat in vzemó dete v naročje. Kako ljubko se smežka in zré z bistrimi očesci v materin obraz. Malo umazano na jednom lici rudeče obličje — menda ker je prej ležal na tem lici — sveti se mu od čarovitih žarkov bliščeče se svetilke, glavo mu krijó redki plavkasti lasci in — iz pod prtene srajčice molita dve drobni, beli nožici. Nekaj časa se gledata z materjo, a potem nasloni glavico na ramo in kmalu zaspí — v materinem naročji.

Franek in Lenčica sta se v tem splazila s prostornega zapečka in približala materi. Vsak jedno nožico spečega Blažka božata in poljubljata. Zreli Franek si upa slednjíc še celó požgáčkati po mehkih podplatih otrokovih in Blažek se zopet vzbudi za hip, a kmalu zopet zaspí. Matí pa odženo poredna otroka in jima še jedenkrat zažugajo: „Le počakita!“

Zaspavšega Blažka položé prav varno v posteljico, Franek in Lenčica pa se zgubita za peč, in ko sta se še malo skavsala, a zopet sprijaznila, trdno zaspita

Kolovrat se je ustavil, luč se je pihnila, ljudje so polegli — — Piščeta čumé v kozuhovini v velikem lonci pri peči, mačka dromlja za pečjo, urino nihalo tolče enakomerno svoj „tik-tak“, iz za peči se čuje mirno otroško sopenje — — —. Drugače je vse tiho.

B—c.

Volk in lisica.

(Basen)

Reče volku lisica: „Pri sosedu so danes vola pobili; hajdi, ideva in se pošteno najužinava.“ Ideta ter prideta do soseda. Reče lisica: „Idi v mesnico, jaz bodem zunaj stražila.“ Sluša jo volk. A njega opazijo ljudje, prihité nanj s kolmi ter ga nabijejo. Lisica se v tem zmuzne v hišo, najé se v zapečku godlje ter si je nakida na glavo. Ko jo po tem v gozdu sreča volk, toži jej o svojih bolečinah, a lisica mu reče: „Meni so také razbili glavo, da mi možgani prihajajo na dan. Pobrzejva, da naju ne ulové.“ Zbeží volk, a lisica lena hoditi, kliče za njim: „Vrni se in nesi me, ne morem dalje!“ Ponese jo volk, a lisica med potjo neprestano govori: „Bolni zdravega nese!“ Vpraša jo volk, kaj hoče s tem povedati. Odgovori mu lisica: „Ne vidiš li, da sem zbláznela?“ In prinesel je volk lisico do doma.

(Národná.)